

## Z cizích revuí.

PEŠADISKO-ARTILERSKI GLASNIK, roč. I. čís. 1.

Div. gen. Grgur V. Ristić: Pešadisko-artileriski glasnik.

Programový článek, v němž autor naznačuje důvody, které vedly k spojení obou dosud oddělených revuí, pěchotní a dělostřelecké, rozbírá úkoly, které novému sborníku, jeho redakci a jejím čtenářům nastávají, a vítá toto splnutí jakožto další etapu k spolupráci co nejtěsnější mezi oběma nejmocnějšími zbraněmi.

Plk. Živojin P. Pavlović: Různé pomocné technické prostředky ve službě dělostřelectva.

Autor v své rozsáhlé studii vypočítává jednotlivé technické prostředky, které dělostřelci umožňují rychlé zastřílení a účinný postřel cílů v boji, stanoví jejich účel, zásady použití a postup při upotřebení. K nim počítá především tabulky střelby a mapy; pro mapy žádá s hlediska dělostřeleckého výhodnější měřítko 1:25.000, nejvýše 1:50.000. Za další prostředek umožňující snazší a přesnější výkon dělostřelci považuje topografickou organizaci terénu, kterou provádějí a připravují již v míru oddělení VZŮ., důstojníci-topografové a dělostřelečtí důstojníci určení k tomu velitelem vojskového tělesa (oddílu), dále pak organisovanou činnost měřických rot, meteorologické stanice a přístroje, letadla a balony. V této první části své studie popisuje autor provádění topografické organizace terénu a činnost jednotek měřických rot, jež slouží především jako orgán zpravodajské služby dělostřelectva (zkratka AOS.), takže se spolupráce při opravách střelby stává jejich vedlejším úkolem.

Brig. gen. Pavao G. Pavlović: Pěchota v dělové palbě.

Autor názorně líčí vražednost moderní dělové palby a studuje možnosti, za kterých se může pěchota ztratit dělostřelectvem působeným vyhnouti. Jako první možnost a ochranný prostředek uvádí rozčleňování tvarů jednotek s dostatečně velkými vzdálenostmi a rozstupy; tak pro četv za přibližování požaduje rozložení na prostoru 100 m širokém a 150 m hlubokém, pro rotu 300×400 m, pro prapor 1 km a pro pluk 2 km do šířky a do hloubky. Dalším prostředkem je řádné využití terénu, jehož druhům a pokrytosti se přizpůsobuje ruch a způsob pohybu rozčleňené jednotky. — V obraně je postup ochrany před ztrátami působenými dělostřelectvem zcela jiný. Místo živých cílů za útoku vystavuje obránce za cíl nepřátelské palbě svá opevnění a masky. Odtud základní obráncův ochranný prostředek jest učiniti se neviditelným úpravou terénu, jež musí býti již od počátku organisována a předvídána tak, aby dovozovala plné využití druhého činitele obrany, palby.

A.: Organizace praktických cvičení v kurse pro důstojníky dělostřelectva.

Podle dříve již vysloveného přání čtenářů uveřejňuje redakce první cvičení, v nichž hodlá pokračovati a podati tak celkový přehled organizační a výkonné činnosti cvičitelů a velitelů v celém výcvikovém roce. Obsahem tohoto článku je popis přibližovacího pochodu divise (všeobecně), sestavy a činnosti předvoje, vyličení postupu a činnosti dělostřelectva přiděleného předvoji, organizace průzkumu dělostřelectva a organizace styku a spojení (podrobně).

Brig. gen. M. V. Nikolić: Společné cvičení kursů pro důstojníky pěchoty a dělostřelectva, spojené s polní střelbou.

První pokračování podrobného popisu cvičení provedeného v rámci pěšího pluku za účasti obou škol pro výchovu poddůstojníků z povolání, školního praporu a školní baterie, jejichž velitelský sbor byl doplněn frekventanty kursů pro důstojníky pěchoty a dělostřelectva. Při tomto cvičení, jehož námětem byla obrana, pro-

vedly polní střelbu pěší a kulometná rota, četa děl 37 mm a školní baterie. Autor v této části svého popisu reprodukuje jen námět, rozkaz velitele pluku a rozkazy obou velitelů praporu.

Plpk. Bran. J. Pantić: Srbsko-bulharská válka r. 1885.

Autor je toho názoru, že nestačí se učit na vítězných případech válečných dějin, nýbrž i na příkladech negativních. Za takovou poučnou historickou událost pokládá právem Slivnickou operaci, ústřední akci za srbsko-bulharské války r. 1885. K své úvaze předeseilá v tomto čísle jen obšírný úvod, v němž hodnotí zahraniční a vnitřní situaci, síly, nástupní plány a politické i vojenské cíle obou států. Již při tomto hodnocení oboustranné situace dochází k závěru, že pramenem pozdějšího srbského neúspěchu byla neutěšená vnitropolitická situace, pro kterou vláda mohla mobilisovati jen aktivní armádu, z které však musila ponechat ještě devětinu sil k zabezpečení vnitřního klidu.

Mjr. Djordje Novak: O vlivu polohového úhlu na úhel záměrný.

Krátká úvaha o vzájemné závislosti vzdálenosti cíle, záměrného a polohového úhlu se zvláštním zřetelem k protiletadlové střelbě, doložená matematickými výpočty.

Plpk. Drag. K. Stojanović: O úkolech a povinnostech velitele praporu při výcviku a výchově mužstva.

V úvodu autor konstatuje nepoměr mezi dřívější a dnešní dobou výcviku a mezi rozsahem výcvikové látky, a proto ve vlastní stati hledá cesty, metody a prostředky, jimiž může velitel praporu působiti k napravení nedostatků. Velením je mu celý výkon velitelské služby, ať velitel cvičí nebo nařizuje, poučuje nebo koná administrativní práci nebo řídí chod služby a činnost jednotky po kterékoliv jiné stránce. K tomu, aby tyto velitelské úkony byly co nejlepší, aby tak jimi byly napraveny závažné nedostatky časové, požaduje ideální osobnost velitele, která svým vzorným působením strhuje všechny podřízené k následování. Za hlavní úkoly velitele praporu pokládá autor stálou péči o pravého vojenského ducha jednotky, spravedlivou a prozíravou organizaci chodu služby u setnin, výchovu k snaze o nepřetržitě a harmonické zdokonalování odborné i všeobecné, k snaze vštěpované všem podřízeným velitelům a vyžadované na nich za častých prohlídek. K prostředkům výchovy počítá jako nejúčinnější osobní příklad, dále pak dozor; v závěru této první části své studie žádá autor, aby podřízení byli vychováváni k lásce k svému povolání, k radostnému plnění povinností, a nikoli strachem před trestem tím, že se jim stále opakuji ustanovení vojenského kázeňského a trestního řádu.

A.: Blízká přehradná palba v pohybné válce.

Autor ve snaze vyjasnit v diskusi některá ustanovení Polního řádu dělostřelectva předkládá čtenářstvu svůj názor o účelu a organizaci blízké přehradné palby za pohybné války. Odmitá názor, že přehradná palba má zasahovati prostory 2000 až 2500 m vzdálené od hlavní obranné posice, neboť je vázána na hlavní obrannou posici navazující těsně na organizovanou palbu pěchoty a již z tohoto důvodu jest jejím účelem zameziti nepříteli přístup k obranné posici. Při tom je nutno žádati, aby využití bočné a kosé palby dělostřelectva bylo co nejvíce uplatněno. Má-li tedy býti dosaženo vytčeného účelu neboli má-li dělová přehradná palba býti dostatečně účinná při lámání nepřátelského útoku, je třeba, aby oddíl nepůsobil na úseku větším nežli 600 m, neboli dnešní celé dělostřelectvo divise je s to brániti úsek nejvýše 3000 m. Avšak ani tato číslice není konečná, neboť je nutno míti na zřeteli i terén a součinnost s vlastní pěchotou.

Plpk. Drag. Ž. Andjelković: Metoda bojového výcviku čety.

První část obsáhlého článku o bojovém výcviku čety, v němž je však probírána jen četa za útoku. Autor z konkrétního příkladu útoku čety zevrubně popsaného a doloženého náčrtem vyvozuje tyto závěry, požadavky pro výcvik čety v úto-

ku: zručné používání všech potřebných tvarů a snadná jejich přeměna se zřetelem k terénu a k činnosti nepřítele, obratná kombinace palby a pohybu, důkladné využívání terénu, stálé udržování styku a spojení a nepřetržitá péče o účinný vliv na velitele družstev i na ostatní mužstvo, které je nutno přesvědčiti, že „za útoku síla čtyř nezáleží v mechanické činnosti samočinných zbraní, nýbrž v mohutnosti úderu živé síly odhodlaných borců.“ Splnění těchto požadavků lze dosáti jediné soustavným každodenním působením podle předem stanoveného programu, při čemž všechny možnosti musí býti důkladně procvičeny, aby poznatky a zkušenosti z nich byly trvale vštípeny v paměť vojínů.

Ppor. Dan. P. Rašković: Metoda střelby protiletadlového dělostřelectva na letadla pomocí povelových tabulek.

Protiletadlové dělostřelectvo může střeliti na letadla dvěma způsoby: přímo, postřeluje-li letadlo každé dělo zvlášť, a nepřímou, určí-li se tytéž prvky střelby pro celou baterii pro bod, v němž se letadlo v určitém okamžiku octne. Pokud jde o metody provádění střelby, ličí autor jako nejstarší střelbu pomocí povelových tabulek, vyzkoušenou Němci po první r. 1912, již se používá při střelbě přímé. Ačkoliv ji pokládá za komplikovanou a zdlouhavou, předvádí v článku na konkrétním příkladě postup při zjišťování náměru, dálky a směru letadla, patrně proto, aby dokázal, jaké rychlosti a přesnosti práce, jakož i výborně vycvičené obsluhy vyžaduje.

Kpt. I. tř. Stjepan J. Gadanac: Výcvik obsluhy lehkých kulometů.

Ačkoliv autor v tomto článku po výcvikové stránce nepřináší nic nového, co by již neobsahoval předpis pro výcvik ve střelbě z lehkých kulometů, jsou pozoruhodné jeho poznámky, pokud jde o organizaci. Již v prvních řádcích svého úvodu praví: „Zavedením lehkých kulometů do výzbroje kulometné rotý zesílila značně její palebná síla. Veliteli praporu byl tím dán nový mocný prostředek, jímž může vykonávat vliv na průběh boje. Velitel kulometné roty bude moci lehkými kulomety doplniti svou organizaci palby.“ Že vskutku jde o organizační změnu, vidíme i z dalších údajů autorových, na př. ze složení těchto jednotek, neboť základní palebnou jednotkou je družstvo, „odelenje“, o dvou kulometech. Používati lehkých kulometů jednotlivě je dovoleno jen výjimečně. Pro použití jejich uvádí autor tyto další zásady: mohou býti buď zčásti nebo zcela přiděleny pěším rotám anebo v stejném poměru zůstatí v rámci kulometné roty, aby jimi byla doplněna a zhuštěna palba těžkých kulometů, nebo konečně může je velitel praporu podržeti pro sebe jako pohyblivý palebný prostředek k použití podle vývoje boje. Z toho vyplývá i organizace výcviku, jež se neliší — vyjímajíc speciální úkoly střelecko-technické — od způsobu a postupu výcviku obsluhy těžkých kulometů. Tuto souběžnost znázornil autor i v připojených přehledech.

Kpt. I. tř. Djordje N. Mistrović: Čištění prvků.

„Čištěním prvků střelby“ nazývá autor vlastně určení směru, dálky a časování, „očišťených“, t. j. změněných o opravy vyplývající z vlivů topografických, balistických a povětrnostních. Ježto je autor toho názoru, ověřeného zkušeností, že postup při korigování těchto vlivů není všem důstojníkům, zvláště mladším, dostatečně znám, třebaže je obsažen v předpise o střelbě, podjal se sám tohoto úkolu a v tomto prvním pokračování své obšírné úvahy popisuje postup určení opravené dálky cíle a směru s příslušnými výpočty.

Por. Mil. D. Djurić: Vliv uznání a vyznamenání na výchovu vojska.

Ježto v jihoslovanské armádě jsou zavedena též mírová vyznamenání, autor článku uvažuje o zásadách, jichž je nutno šetřiti, aby nepoklesl výchovný význam viditelného odznaku nadprůměrného výkonu nebo vynikajícím způsobem splněné povinnosti. Trestá-li se totiž porušení základních principů po zásluze, je záhodno, aby totéž pravidlo platilo i pro odměny, uznání a vyznamenání.

Plk. Mih. R. Ščekič: Polní střelba družstva, konaná 4. srpna 1932 na cvičišti v Kalinoviku.

Frekventantům školy pro důstojníky hlavních zbraní bývá po ukázkových střelbách svěřováno, aby sami připravili a řídili cvičení malých jednotek, polní střelbu jednotlivce, družstva, čtyři a roty. Takováto polní střelba družstvo v úloze přední hlídky je v uvedeném plánu popsána.

Mih. J. Piradov: Pancíř tanků.

Hlavní požadavky kladené při hodnocení jednotlivých typů tankových jsou: maximální a pochodová rychlost, pancíř, výzbroj a celková váha. Z nich odolnost pancíře nabývá ve válce zvláštní důležitosti. Autor rozbírá v článku požadavky, které se kladou na materiál, z něhož se pancíř vyrábí, na šikmou polohu pancířových desek a v závěru přehlíží stručně soudobou situaci výroby tanků.

Kpt. II. tř. Janko J. Janković: Rozvoj a použití chemických prostředků válečných v minulosti, přítomnosti a budoucnosti.

První kapitola článku — přehled všeobecně známého vývoje chemie do světové války — ani druhá část popisující vývoj chemických prostředků za světové války nepřináší nic nového. V třetí kapitole odhaduje autor vývoj chemických prostředků pro válku budoucnosti a jejich použití jednotlivými zbraněmi a speciálními jednotkami. U pěchoty a jezdeckta nepředvídá další vývoj, takže jim zůstanou ruční a puškové granáty a plynová maska. Dělostřelectvu však přisuzuje význačnou úlohu v použití bitevních plynů již pro stálý jeho vzrůst a rozvoj. Podobně soudí i o letectvu, které pro svou velkou pohyblivost, nezávislost na prostoru a času nalezne ve všech druzích bitvy i údobích boje v používání plynových pum jeden z velkých, téměř stálých svých úkolů. Pokud jde o speciální oddíly lze počítati s jejich použitím jen na ustálené frontě, ježto potřebují k svým podnikům poměrně dlouhé přípravy a značného množství materiálu. Ve všech těchto závěrech autorových vidíme, jak jsou závislé jediné na zkušenostech a výsledcích světové války.

Valerian V. Baranov: Organizace lyžařského sportu v polské armádě a příprava vojska na bojovou činnost v zimě.

Překlad stejnojmenného článku, uveřejněného v čís. 1—2 sovětského „Vojenského věstníku“.

V. B. Problém mechanisace a její vliv na organizaci pěchoty jako hlavní zbraně.

V závěru svých studií o problémech mechanisace a motorisace vojska seznamuje autor své čtenáře s výsledky, jichž na tomto poli dosáhla Anglie; tyto výsledky, zkoušené každoročně v závěrečných cvičeních, líčí autor takto:

V mechanisované brigádě v letech 1926—28 pěchota byla zastoupena jedním praporem, skládajícím se ze 3 kulometných rot — každá o 12 kulometech — a z 1 pěší roty. K transportu pěchoty bylo použito automobilů šestikolových nebo s pásy. Při zkouškách 1929 částečně mechanisovány dvě divise, při čemž pěší prapory ponechány v dosavadním složení. Zkoušeny byly obrněné traktory a vlečné vozy pro převoz lidí, materiálu a výzbroje. V dalších částech autor důkladně popisuje tanky Carden-Lloyd Mark VI, a Morris Martel, střední tank Vickers o 16 t a těžký typ Vickers o 30 t, jimiž je vyzbrojen samostatný tankový sbor o 4 praporech a 11 rotách. Na základě oficiálních pramenů konstatuje autor, že r. 1933 bude dokončena motorisace celého anglického dělostřelectva. V používání jsou traktory „Burford“, „Grossley“, „Dragons“, z nichž traktor „Dragons“ je pokládán za nejlepší pro děla střední ráže.

V rubrice „Novinky a poznámky“ uveřejňuje redakce technická data o puškovém granátu syst. Brandt, o lehkém kulometu Vickers-Berthier a o pěchotním děle ráže 70/37 mm syst. Škoda, oznámená redakci příslušnými závody.

J. M. S.

## MILITÄR-WOCHENBLATT, 1933.

## Číslo 31.

## Geleitetes Abteilungsfeuer im Infanteriekampf?

Německý předpis pro výcvik ve střelbě z pušky rozeznává v boji palbu volnou (Einzelfeuer) a palbu úderného roje v celku (Schützenfeuer), kterou má řídit povely velitel družstva. Podle předpisu má tato palba dobré výsledky až do 600 m proti nepříteli v obraně.

Družstvo v útoku bude však mít proti sobě jen 4—6 nepřátel umístěných v zákopech do hloubky a do šířky 100 m nebo 1 lehký kulomet s obsluhou. Na 600 m neuvidí nic, na bližší dálky několik hlav po několika vteřin. Může na takové mizivé cíle řídit velitel úderného roje palbu povelom? Dodejme k tomu, že v boji ovládne hlasem nejvýše dva lidi vlevo a vpravo, leží-li uprostřed svého roje.

Za obrany může řídit palbu ještě nesnadněji, protože družstvo je rozčleněno do hloubky a do šířky 150 m. Může nejvýše sám zahájit palbu. Palba úderného roje na povel může se vyskytnout jen při přepadech palbou ze zákopu proti nekryté postupujícímu nepříteli. Takové případy se přiházejí v pohybné válce, jsou však velmi řídké.

R. 1914 měl podle předpisu řídit palbu velitel čtyry, která měla tehdy šířku, jakou má dnes družstvo. Autor však nikdy nezažil, aby se veliteli čtyry podařilo řídit povely palbu své jednotky. Činili to velitelé družstev, kteří měli své lidi poměrně hustě vedle sebe. Že výsledky palby německé pěchoty byly velmi dobré, je zásluhou výtečného střeleckého výcviku před válkou.

Závěr: Velitel družstva a tím méně velitel čtyry nemůže dnes řídit rozkazy palbu z pušek. Může ji nejvýše vlastní střelbou zahájit. Jinak si zpravidla každý úderník vyhledá zásadně cíl proti němu ležící, sám si zvolí hledí a záměrný bod. Nebude čekat na rozkazy.

## Číslo 33.

## Sandkastenillusion.

V německých vojenských časopisech se nyní chválí používání plastického stolu s pískem a zdá se, že je jeho význam pro výcvik přeceňován. Proč si získal takovou oblibu? Před válkou tyto plastické stoly u rot nebyly, protože se kladl největší důraz na praxi a nižší velitelé byli školeni v terénu. Od té doby se stala proti roku 1914 úloha velitelů družstev složitější a nesnadnější, velitelů čet poměrně lehčí, velitelů rot zůstala asi beze změny. Byly zavedeny různé bojové prostředky, a proto je nutné důkladnější teoretické školení, aby správně byla chápána jejich činnost a vzájemná spolupráce.

To je jedna z příčin častého používání plastického stolu. Kromě toho lze pozorovati všeobecně v německé armádě odklon od praxe k teorii. Hledí se spíše na to, jak velitel řídí aplikační cvičení, než jak si počíná při provádění praktického velení v terénu. Sklon k teorii lze také vysvětliti 12letou služební dobou, která nutí k prohloubení vzdělání a výcviku poddůstojníků. Toho se dá snadno a pohodlně dosáhnouti na plastickém stole, a proto se k němu velitelé rádi uchylují. Tím se dostává výcvik poddůstojníků na zcestí, protože se to provádí na újmu praktického velení družstva a čtyry v terénu.

Bojové zásady lze probrati na plastickém stole, ale pak je nutno jít do terénu a cvičiti s plnými počty. Bojový výcvik jednotlivce se nedá na plastickém stole konati vůbec; u družstva lze ho již k výcviku použít s tou podmínkou, že má přiměřené měřítko; asi 1:500. Je to však vždy jen doplňovací prostředek; těžiště výcviku musí býti v terénu. Stejně je tomu u čtyry a roty, protože velitelé těchto jednotek nemohou získati na plastickém stole potřebnou znalost a rozhled v terénu.

Plastický stůl s pískem nesmí býti účelem, nýbrž jen pomůckou, na které lze vyloužit bojové zásady a školiti nižší velitele, jak mají sestavit bojové cvičení. Chtít od něho ještě jiné věci, je jen marnou ilusí, která je zvláště pro vojáka nebezpečná.

#### Číslo 34.

##### Gefechtsübung mit scharfer Munition.

Bojová cvičení, spojená s ostrou polní střelbou, jsou značně ztížena tím, že se musí zachovávat při nich určitá bezpečnostní opatření, že mnohdy chybějí na střelnicích posunovací nebo padací terče a že se nijak neprojevují sluchové a zrakové účinky nepřátelské palby. Na příkladu útoku čtyř od 800 m až na vzdálenost k zteči podává autor návod, jak zachovávat za těchto cvičení podmínky přibližující se co možná skutečnosti. Cvičení je nejprve nacvičeno s poddůstojníky na plastickém stole, který znázorňuje přesně terén, v kterém se cvičení bude konati. Při tom jsou již zapracováváni do své úlohy poddůstojníci rozhodčí služby, kteří mají dbáti jednak na zachovávat bezpečnostních opatření, jednak oznamovati účinek vlastní a nepřátelské palby.

Po zakončení cvičení na plastickém stole vykoná se cvičení v terénu s cvičnými náboji. Poddůstojníci rozhodčí služby jsou již na svých místech. Cvičení se koná v stejném rozsahu jako na plastickém stole. Po odtroubení vojsko odejde, značkář zapíchá terče na stejná místa, která měl za cvičení obsazena, a ředitel cvičení probírá na místě s poddůstojníky rozhodčí služby podrobně a důkladně zamýšlený průběh cvičení.

Druhého dne zaujme cvičící jednotka stará postavení. Poddůstojníci rozhodčí služby udávají účinky palby a znázorňují palbu nepřátelského dělostřelectva. Ředitel cvičení jde co možná blízko za střelící četou, udává, třeba-li megafonem poddůstojníkům rozhodčí služby rozkazy a rozhodnutí, která nebylo lze předvídat, a diktuje písaři své poznámky pro rozpravu.

Pro každé cvičící družstvo, těžký kulomet anebo velitelský roj navrhuje autor 1 poddůstojníka rozhodčí služby pro zachovávat bezpečnostních opatření, 1 pro udávání účinků palby a 1 písaře, který podle jejich diktátu udává zpozorované chyby.

#### Číslo 36.

##### Däniker: Beiträge zur Infanteriegeschützfrage.

Podle knihy Mutherovy „Infanteriegeschütze, Tankabwehr u. Tankbestückung“ popisuje autor některá význačná pěchotní děla novodobá. Je to především pěchotní dělo škoda s dvoji hlavní 70 mm a 37 mm, která se vkládá do první. Střela váží 3 kg nebo 0'8 kg, má počáteční rychlost 190 nebo 600 m/sek. a největší dostřel 2500 nebo 7600 m/sek. Dělo váží s 37 mm vloženou hlavní a se štítem 185 kg, bez vložené hlavní 167 kg a prostřelí na 1000 m pancíř tlustý 12 mm.

Pak je to holandské dělo Boxman ráže 31 mm s polosamočinným klínovým záměrem. Střela váží 0'48 kg, má počáteční rychlost 675 m/sek. Rychlost střelby je 15 ran za minutu. Váha děla v postavení 225 kg, na 1000 m prorazí 20 mm a na 200 m 40 mm tlustý pancíř.

V Polsku se zkouší pěchotní dělo Pocisk ráže 47 mm jako protitanková zbraň. Jako doprovodné zbraně se používá dále ještě minometu Stokes-Brandt. Dělo Pocisk může střeliti ze dvou poloh, nízké a vysoké, trojí druh střel, vážících 1'5, 1'65 nebo 2'1 kg, s počáteční rychlostí 400, 300 nebo 284 m/sek. Váží v postavení 234 kg. Na 1000 m prostřelí 20 mm tlustý pancíř, což je málo na 47 mm dělo určené k boji proti tankům.

Ve španělské armádě zavedli r. 1926 minomet Valero ráže 60 mm.

Z kulometů velké ráže uvádí autor vedle 25 mm Hotchkisse kulomet Bofors rovněž ráže 25 mm s počáteční rychlostí 900 m/sek. Tato firma sestrojila kromě toho

zcela samočinné dělo proti letadlům ráže 40 mm, jehož střela má rovněž počáteční rychlost 900 m/sek. Teoretická rychlost střelby je 100 ran za minutu.

**DEUTSCHE WEHR**, ročník 35. (1932), čís. 51.

Um die Feuertätigkeit des Gewehrschützen.

Autor polemizuje s články uveřejněnými v předešlých číslech Deutsche Wehr, v kterých se na základě skvělých výsledků střelby německé pěchoty r. 1914 žádalo, aby palba z pušek byla zahajována na větší vzdálenost než 600 m a aby byla pěstována hlavně palba z pušek v jednotce na povel; palba volná bude prý jen výjimkou.

Že německá pěchota měla skvělé výsledky ve střelbě r. 1914, stalo se tím, že měla proti sobě protivníka, který byl střelecky na nižším stupni. Při tom však její snaha o převahu palby střelbou z pušky stála ji r. 1914 poměrně největší ztráty ze všech válečných let. Zavedením lehkých a těžkých kulometů ve válce a po ní stal se význam palby z pušek pro získání převahy palby vedlejší. Úderný roj je silou nárazu, která přináší rozhodnutí v boji zblízka. Aby se k nepříteli dostal co možná nejbližší a beze ztrát, musí při postupu využívat co nejvíce terénu a nestřílet. Ukáže-li se při dálce větší než 600 m palba kulometů nedostatečnou, zasazení pušek nic nepomůže. Zde nezbyvá nic jiného, než zastavit útok a připravit jej znovu dělovou palbou a přeskupením těžkých kulometů.

Je také zbytečné vyžadovati větší střeleckou činnost úderníků. Je třeba spíše bojovati proti ní, poněvadž se u nich jeví snaha předčasně zahajovat palbu a spotřebují obyčejně své střelivo dříve, než dojde k zteči. Úderník použije své pušky, jen aby doplnil na nejbližší vzdálenosti palbu ostatních zbraní. Je silou nárazu a střelba je pro něho takřka jen nutným zlem.

Nyní k otázce palby volné nebo v jednotce. Předpis nedává přednost žádné z nich — před válkou znal jenom střelbu v jednotce.

V boji není v rozvinutém družstvu povely slyšet, mizivě cíle nedovolují ani vykávati jich. Proto bude pravidlem palba volná. Je ovšem nutno cvičiti velitele družstev, aby dovedli řídit palbu v jednotce a veletí jí. Bude možná jen ve třech případech: při zahájení palby z nějakého krytu, při prvním zahájení boje palbou a při využití překvapení.

Je tedy třeba cvičiti palbu volnou a samostatné zahájení palby, protože to vyžaduje rozhodnosti, rychlého postřehu a dokonalé znalosti rychlého výstřelu.

Řč.

**DEUTSCHE WEHR**, ročník 36. (1933), čís. 1/5.

Generál Reinicke: Frontbreiten beim Angriff.

Článek pojednává o útoku jednotek na širokých frontách.

Je to odpověď na článek neznámého autora-generálmajora v „Deutsche Wehr“ z minulého roku, str. 1016, kde se závěrem praví:

„široká pásma působnosti, uvolnění bojových tvarů zvyšují obtíže vedení boje.

Výevikem, výchovou vojska a pokroky spojovací služby vždy až dosud se podařilo zvládnouti tyto obtíže.“

Pisatel uvádí, že při zpracování nových německých polních řádů je nutné mít na zřeteli početní stav něm. armády (100.000 mužů) a vyvoditi z toho náležitě důsledky.

Nesouhlasí tu s návrhem neznámého autora, že šířka praporu může překročiti 1000 m.

Reaguje na otázku výcviku, který v německé armádě bude po vypuknutí války tehdy důkladný, až se podaří zastavit postup nepřitele (ustálení fronty) nebo podle Ludendorffa by bylo možno vycvičiti vojsko ve spojenecké zemi lépe chráněné,

než jak je tomu nyní u Německa. Tedy počítají Němci s tím, že po delší dobu za války hodnota vojska způsobí voj. velení značné potíže.

Konečně poukazuje tu pisatel na své válečné zkušenosti a nesouhlasí s názorem, že se výcvikem, výchovou a p. podařilo odstraniti obtíže ve vedení boje, ba naopak uvádí, že výcvik a výchova vojska byly za války nedostatečné, takže nebylo-li přesného vedení jednotek, často došlo k neúspěchu. Čím méně je vojin vycvičen, není pevného charakteru, tím obtížnější bude jeho vedení v boji.

Povstanou-li ve frontě mezery, působí to nepříznivě i na osvědčeného velitele, aby tudy nepřítel nepronikl, nebo aby jeho jednotka nebyla obchvátna. Takový pocit nejistoty byl nejen ve válce posícní, ale již na počátku války, neboť byly-li mezery, spoléhalo se podle zvyklosti z míru na zásah zálohy, těžkých kulometů nebo dělostřelectva.

Po celou dobu války byla tu snaha o styk se sousedy, o zajištění souvislosti fronty.

Při širších frontách v útoku, střetném boji snáze vzniknou velké mezery. Jejich ochrana může býti vhodně zajištěna vzadu umístěnými těžkými kulomety (nepřímá střelba), neboť těžké kulometry umístěné vpředu (v 1. sledu) se k tomu méně hodí (skýtají velký cíl, otázka dopravy střeliva atd.), nemohou vždy na celé frontě působiti ve prospěch útočníka. Proto je nejlépe co možná soustředit těžké kulometry v rukou velitele kulometné setniny; tím ovšem nebudou míti čelní roty t. kulometry a proto je nutné dáti jim větší počet zlepšených lehkých kulometů nebo rychlopalnou zbraň (pušku), která by svým účinkem nahradila těžký kulomet, ale neměla jeho nevýhody.

Mjr. gšt. Veger.

#### „Obrněná zbraň“

v polské revui „PRZEGLĄD WOJSKOWO-TECHNICZNY“ za rok 1932:

**Leden:** Npor. Kuszelewski: Obrněná zbraň našich sousedů Ruska a Německa. — S. K.: Tank pozemní a vodní.

**Únor:** Kpt. gšt. Iwanowski: Pochody velkých motorisovaných a mechanisovaných jednotek podle sovětských názorů. — Kpt. Ruciński: Muniční tanky Renault U. E. vz. 1931. — Kpt. Kulesza: Trinápravový terénní automobil „Austro-Daimler“, vz. „ADG“.

**Březen:** Kpt. gšt. Iwanowski: Zvědy velkých motorisovaných a mechanisovaných jednotek podle sovětských názorů. — Kpt. Furs-Żyrkiewicz: Zbraň proti pancířům. — Ing. Kochanowski: Motorisace v belgické armádě.

**Duben:** Kpt. gšt. Iwanowski: Lehké divise motorisované a mechanisované — taktické použití podle sovětských názorů. — Kpt. Ludwik: Rychlé opravy tratí a železničních objektů, dopravování vyřazeného žel. parku na koleje. — Zajímavé zkušenosti s novými výcvikovými metodami ve Vel. Británii. — Vývoj obrněné zbraně v Anglii (podle „Revue Militaire“).

**Květen:** Kpt. gšt. Iwanowski: Raidy lehkých motorisovaných a mechanisovaných divisí — podle názorů sovětských. — Kpt. Furs-Żyrkiewicz: Zbraň malé ráže s velkou počáteční rychlostí střely jako zbraň proti pancířům. — Kpt. Augustowski: Automobilní jednotky v německém vojsku po světové válce. — Mjr. Waligóra: Činnost tanků a obrněných vlaků za boje na varšavském předmostí v srpnu 1920. (Pokrač. v červnu, červenci a srpnu.)

**Červen:** Ing. gšt. Obrębski: Výroba pancéřového plechu. — I. K., M. K.: Studium o pohonu předních kol automobilu. (Pokračování v červenci, v září a říjnu.)

**Červenec:** Kpt. Ruciński: Obrněný automobil obojživelník Bređa, vz. A. F. — Kpt. Rozen-Zawadzki: Prostředky velení u jednotek obrněných vozidel. — A. S.: Střelba z rychlých bojových vozidel po pohyblivých cílech.

**Srpen:** R.: Létající tanky. — Mir: Motocyklový průmysl v sovětském Rusku. — A. L.: Rozdělení a použití tanků v rudé armádě. — \*\*\*: Boj tanků s tanky. — L.: Vliv stavu cest, počasí, denní a roční doby na pochod motorisované a mechanisované jednotky.

**Září:** Npor. Kuszelewski: Prameny motorisace a mechanisace rudé armády. — \*\*\*: Velení mechanisovaným a motorisovaným jednotkám za pochodu.

**Ríjen:** Mir: Rozvojové tendence automobilního a traktorového průmyslu sovětského Ruska ve 2. pětiletce. — \*\*\*: Okružující taktika anglické samostatné tankové brigády. — A. L.: Použití malých obrněných vozidel (tančíků) spolu s pěchotními jednotkami. — \*\*\*: Vedení tanku kličkováním.

**Listopad:** A. L.: Tanková zvědná jednotka. — Ing. S.: Několik úvah o detonaci a o novodobých válkách výbušných motorů. — \*\*\*: Jaké mapy potřebují jednotky mechanisované a motorisované.

**Prosinec:** A. L., J. K.: Činnost mechanisovaných a motorisovaných jednotek v zimě. — Kpt. Konarski: Nesprávná střelba z pohybujících se obrněných vlaků po pohyblivých cílech. — \*\*\*: Význam a druh cvičební střelby střelce tanku.

Příště dále. —mer.

## Literární přehled.

Mjr. Friedrich Altrichter: „Die seelischen Kräfte des deutschen Heeres im Frieden und im Weltkriege“ (Berlin, Mittler 1933, stran 244).

Autor je vojenské veřejnosti znám již svou dřívější vývěkovou příručkou „Die kampfbereite Kompanie“, kterou ovšem ani co do významu ani obsahu nelze srovnávat s letošní jeho knihou, v níž zkoumá, třídí a hodnotí duševní jevy individuální i kolektivní, jež pokládá za důležité pro pochopení psychy vojenské masy a ocenění její bojové hodnoty. Ovšem není vždy přísně kritický, zvláště tam, kde jde o německého vojáka a velitele nebo o císařskou nebo republikánskou armádu své země. Z tohoto důvodu lze snadno souhlasit s úvahami a dedukcemi obsaženými v prvním dílu, v němž analyzuje „duševní síly německého vojska v míru“, mimo to jen tam, kde rozebírá všeobecné předpoklady, ať již studuje davovost jako charakteristický prvek kolektivní duše vojska nebo otázku tradice a vědomí příslušnosti k některé složce hierarchicky učeného armádního organismu (Soldatischer Überlegenheitsgefühl, Waffengeist, Korpsgeist, Regimentsgeist) nebo konečně složitý problém kázně. Po této přesně vymezené definici kázně lze s autorem v jednotlivých otázkách plně souhlasit, neboť zákony určující duševní dění v individuu i celku platí shodně pro příslušníka kterékoli armády. Že reakce na tyto podněty a popudy byly, jsou a

budou různé, je na bile dni. Stejná odlišnost bude charakterisovat pak druhy a způsoby prostředků, jakož i metody a jejich výběr, jichž bude používáno k utužení kázně, k zesílení tradice a vojenského ducha.

Autoru ovšem jako vyššímu důstojníku říšské obrany a příslušníku bývalé císařské armády nelze se diviti, že je v zájmu určité myšlenkové oblasti, která, vyplývající z předválečného směru výchovy důstojnického sboru, vede k názoru, že jakákoli změna ideové uniformity vytvořená historickými událostmi a jejich důsledky znamená nebezpečné ohrožení jednotnosti a celistvosti tohoto exklusivního stavu. Autor sám přiznává, že počet vůdčích idejí naplňujících německý důstojnický sbor při vstupu do světové války byl velmi malý, neboť se omezoval na jedinou vůdčí ideu citového původu, na naprostou oddanost k dynastii, takže abdikace císařova, zbavující jej povinné věrnosti, odnímala tomuto sboru i ideový základ, z něhož by čerpal sílu k výkonu povinnosti v době tak mimořádně vážné. Privilegované postavení důstojnického sboru, které vyplývalo též z okolnosti, že panovník byl příslušníkem tohoto stavu, takže byl poután téměř osobními vztahy k němu, bylo na nějaký čas přerušeno revolucí, v níž stála tato složka armády bez rady, ustupující do pozadí, aby na svou přerušovanou vývojovou linii navázala opět tehdy, když se znovu v čele státu objevil příslušník armády. Tak